

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **J. M.**, zastoupeného JUDr. Vlastimilem Vezenkem, advokátem se sídlem Hauerova 3, Opava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 2. 2008, čj. x, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 12. 2008, č. j. 18 Cad 100/2008 – 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna soudem ustanoveného advokáta JUDr. Vlastimila Vezenka **se určuje** částkou 1904 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce brojí včas podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 28. 2. 2008, č. j. x. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobce o částečný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 43 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) v Opavě ze dne 29. 1. 2008 se žalobce stal částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění od 26. 11. 2007. Doba pojištění potřebná pro nárok na plný nebo částečný invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let činí 5 roků, přičemž potřebná doba pojištění se zjišťuje z období před vznikem plné nebo částečné invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních 10 roků počítaných zpět

před vznikem plné nebo částečné invalidity. Žalovaná uzavřela, že žalobce v rozhodném období před vznikem invalidity, tj. v době od 26. 11. 1997 do 25. 11. 2007, získal pouze 3 roky a 152 dní pojištění.

Provedeným řízením a dokazováním vzal krajský soud za prokázané, že žalobce v desetiletém období před vznikem částečné invalidity, tj. v období od 26. 11. 1997 do 25. 11. 2007 byl jen v evidenci úřadu práce, nebyl vůbec výdělečně činný. Konkrétně byl v evidenci úřadu práce 36 dnů v roce 1997 (26. 11. až 31. 12.), v roce 1998 116 dní od 1. 1. 1998 až 26. 4. 1998, pak až v roce 2004, a to 36 dnů od 26. 11. 2004 do 31. 12. 2004, 365 dnů v roce 2005, 365 dnů v roce 2006 a 329 dnů v roce 2007, tj. v období od 1. 1. 2007 do 25. 11. 2007. V tomto období mu podpora v nezaměstnanosti byla poskytována v rozsahu 36 dnů v roce 1997 a 116 dnů v roce 1998. Krajský soud konstatoval, že bylo postaveno najisto, že částečná invalidita žalobce vznikla dnem 26. 11. 2007. Dle evidence žalované v rozhodném období, tj. v desetiletém období před 26. 11. 2007, tedy v období od 26. 11. 1997 do 25. 11. 2007 žalobce neměl žádnou výdělečnou činnost, jen dobu pojištění evidence u úřadu práce (§ 40 odst. 3 věta druhá zákona o důchodovém pojištění) v rozsahu 1247 dní, tj. 3 roky a 152 dní. Tato doba podle krajského soudu byla žalovanou správně zhodnocena v plném rozsahu v souladu s ustanovením § 40 odst. 3 věty druhé a § 5 odst. 1 písm. n) zákona o důchodovém pojištění. Žalobce žádnou další dobu pojištění neprokázal.

Krajský soud neshledal za důvodnou námitku žalobce, že by se měla hodnotit i doba, kdy byl v léčení, resp. v pracovní neschopnosti, o čemž mu nebyla vystavována potvrzení z důvodu, že byl nezaměstnaný. Pracovní neschopnost jako taková není dobou pojištění a není ani náhradní dobou pojištění. Takovou se podle krajského soudu stává jen v případech, že pracovní neschopnost zakládá nárok na pobírání dávky nemocenského pojištění nahrazující ušlý příjem po skončení výdělečné činnosti, která zakládala nemocenské pojištění, z něhož tyto dávky jsou vypláceny. Jestliže žalobce nebyl výdělečně činný v rozsahu, které zakládalo nemocenské pojištění, nemohl mu tudíž vzniknout nárok na nemocenskou.

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností, ve které se dovolával stížního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel má za to, že krajský soud nesprávně posoudil otázku jeho doby pojištění (pouze tři roky a 152 dnů pojištění), je přesvědčen, že do celkové doby pojištění měla být zahrnuta i doba pracovní neschopnosti žalobce v období od 26. 11. 1997 do 25. 11. 2007. V takovém případě by stěžovatel splňoval podmínku potřebné doby pojištění (pět roků). Stěžovatel je dále přesvědčen, že jeho částečná invalidita vznikla následkem pracovního úrazu, který utrpěl již v roce 1990 jako zaměstnanec Agrostavu Opava, v důsledku čehož mu byl přiznán plný invalidní důchod již v roce 1991. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby napadený rozsudek krajského soudu Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Vyjádření ke kasační stížnosti žalovaná nepodala.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížními důvody. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Vzhledem k tomu, že předmětem sporu je právní posouzení věci, skutkový základ rozsudku krajského soudu nebyl mezi účastníky sporný, a Nejvyšší správní soud jej považuje za dostatečně zjištěný, vycházel z něj sám i v řízení o kasační stížnosti. Po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

O věci samé uvažil Nejvyšší správní soud následovně:

V kasační stížnosti se stěžovatel dovolává důvodu vyjádřeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá obecně buď v tom, že správně zjištěný skutkový stav je subsumován pod nesprávnou právní normu nebo je sice vybrána správná právní norma, ale následně je nesprávně vyložena či aplikována.

Stěžovatel spatřuje nezákonnost napadeného soudního rozhodnutí v tom, že soud v daném případě nesprávně zhodnotil dobu vedení stěžovatele v evidenci úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro jeho nárok na částečný invalidní důchod dle § 40 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění. Je toho názoru, že mu měla být do potřebné doby pojištění započítána veškerá doba evidence nezaměstnanosti na úřadu práce, po kterou mu nenáleželo ani hmotné zabezpečení. Nejvyšší správní soud těmto námitkám nepřisvědčil.

Podle § 44 odstavce 3 věty první zákona o důchodovém pojištění se potřebná doba pojištění pro nárok na částečný invalidní důchod posuzuje podle § 40.

Podle § 40 odstavce 3 zákona o důchodovém pojištění se pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod považuje za dobu pojištění též doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. m) a n) a dále doba studia na střední nebo vysoké škole v České republice před dosažením 18 let věku, nejdříve však po ukončení povinné školní docházky.

Podle § 5 odstavce 1 písm. n) jsou pojištění účastny osoby vedené v evidenci úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a v rozsahu nejvýše tří let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží, s tím, že tato doba tří let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod a nezapočítává se do ní doba účasti na pojištění podle § 6 odst. 1 písm. a).

Z citované zákonné úpravy zcela jednoznačně vyplývá, že doba evidence nezaměstnanosti u úřadu práce se jako doba pojištění pro nárok na částečný invalidní důchod hodnotí v období po 31. 12. 1995 pouze v rozsahu, kdy uchazeč vedený v evidenci pobíral podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci, a v rozsahu nejvýše tří let před vznikem částečné invalidity též doba, kdy tyto podpory nepobíral. Delší dobu počítat nelze, i když doba evidence trvá řadu let. Doba evidence u úřadu práce se pak hodnotí jako náhradní doba pojištění pro vznik nároku na důchod podle § 12 zákona o důchodovém pojištění.

V dané věci je mezi účastníky nesporné, že rozhodné období pro zjišťování potřebné doby pojištění pro nárok na částečný invalidní důchod stěžovatele je období od 26. 11. 1997 do 25. 11. 2007. Rovněž stěžovatel nikdy nezpochybil údaje obsažené v osobním listě důchodového pojištění vyhotoveném dne 18. 2. 2008 pro účely přezkoumávaného řízení. Po celé toto rozhodné období stěžovatel nemá vykázány žádné doby zaměstnání, ani doby pobírání důchodu. Po většinu rozhodného období byl stěžovatel evidován jako uchazeč o zaměstnání u úřadu práce, zejména se jedná o období od 26. 11. 1997 do 26. 4. 1998, a dále období od 26. 11. 2004 do 25. 11. 2007. V období evidované nezaměstnanosti u úřadu práce stěžovatel pobíral hmotné zabezpečení toliko 152 dnů, nemocenské dávky nepobíral.

Pokud tedy stěžovatel namítal, že mu měla být do potřebné doby pojištění započítána veškerá doba evidence na úřadu práce, nikoliv pouze 152 dnů, kdy pobíral hmotné zabezpečení a tři roky evidence u úřadu práce v době před vznikem částečné invalidity, nemá toto stanovisko stěžovatele oporu v zákoně, neboť žalovaná postupovala přesně v intencích ustanovení § 5 odst. 1 písm. n) zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná se nedopustila žádného pochybení a krajský soud věc posoudil správně, jestliže pro nárok na částečný invalidní důchod stěžovatele zhodnotil jen dobu pobírání dávek v nezaměstnanosti v období od 26. 11. 1997 do 26. 4. 1998 a poté až období tří let před vznikem částečné invalidity, tj. od 26. 11. 2004 do 25. 11. 2007. Ostatní dobu evidence u úřadu práce stěžovatele s přestávkami od 27. 4. 1998 do 25. 11. 2004 nelze pro jeho nárok na částečný invalidní důchod, jenž je předmětem tohoto řízení, zhodnotit, a to právě s poukazem na výše uvedené ustanovení § 5 odst. 1 písm. n) zákona o důchodovém pojištění.

Nejvyšší správní soud se tak ztotožnil s právním závěrem krajského soudu ohledně nedůvodnosti stěžovatelem podané žaloby. Krajský soud zhodnotil dobu evidence nezaměstnanosti stěžovatele u úřadu práce pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro jeho nárok na částečný invalidní důchod dle § 40 ve spojení s § 44 zákona o důchodovém pojištění v souladu se zákonem a nelze mu tedy ničeho vytknout.

Co se týče námítky stěžovatele, že jeho částečná invalidita vznikla následkem pracovního úrazu, který utrpěl již v roce 1990 jako zaměstnanec Agrostavu Opava, v důsledku čehož mu byl přiznán plný invalidní důchod již v roce 1991, je třeba ji odmítnout jako nedůvodnou. Nutno zdůraznit, že v minulosti stěžovateli přiznaná plná invalidita ani nebyla posudkovými orgány výslovně klasifikována jako následek pracovního úrazu. Zároveň rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele dříve přiznaného plného invalidního důchodu a aktuálního zdravotního stavu stěžovatele odpovídajícího částečné invaliditě je zcela odlišná. Stěžovateli byl v roce 1991 přiznán plný invalidní důchod pro zdravotní postižení podpurného a pohybového aparátu, zvláště páteře, zatímco v nyní přezkoumávané věci je rozhodujícím zdravotním postižením stěžovatele porucha duševní. Nadto stěžovatel ani nevznesl konkrétní námítky ve vztahu k postupu posudkových orgánů stran určení jeho rozhodujícího zdravotního postižení. Stěžovatelem zmiňovaný úraz v roce 1990 se týkal pohybového aparátu a se zjištěnou duševní poruchou stěžovatele nemá prokazatelně žádnou spojitost.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě netrpí vadou způsobující jeho nezákonnost dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s, a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, správní orgán nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven soudem zástupce advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud určil odměnu advokáta částkou 1000 Kč dle ust. § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění od 1. 9. 2006, za dva úkony právní služby – první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne 9. 6. 2009. Soud advokátovi dále přiznal částku 600 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy odměna advokáta činí 1600 Kč. Protože advokát soudu doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšují

se náklady řízení o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen odvést z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Částka daně vypočtená podle § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 304 Kč. Zástupci stěžovatele se tedy přiznává celková náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti navýšená o daň ve výši 1904 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. září 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu